

Josep Cobo: "Creure no és com ser soci d'un club"

El professor d'història de la filosofia reflexiona en un llibre sobre la possibilitat de ser cristià sota la cosmovisió moderna

5 min. BARCELONA 29/01/2020 14:09

DÍDAC P. LAGARRIGA

1

Comparteix

Guarda

Un grup de fidels en una església / GETTY

Un torrent de paraules i d'idees que no deixa indiferent. Estímul per pensar. Per pensar-nos. Escoltar Josep Cobo (Lleida, 1962), llegir-lo, és deixar-se acompanyar per una ment inquieta, provocadora –en el bon sentit–, i un llenguatge acurat, barreja d'erudició i humor. Un regal, més enllà de si s'està d'acord o no amb el que predica.

Professor d'història de la filosofia al Col·legi Sant Ignasi de Sarrià, a Barcelona, i docent també als cursos de l'entitat Cristianisme i Justícia, on, des de fa uns quants anys, imparteix cursos sobre la significació i la vigència de la fe cristiana, la tardor passada va publicar *Incapaces de Dios* (Fragmenta), on recull gran part del seu plantejament. Un llibre que, com ell mateix alerta, no cal llegir seguit del principi al final, ja que les diverses parts es van desenvolupant a partir d'un tronc central centrat en la qüestió que ja apareix al títol: la capacitat o incapacitat de Déu per part del cristianisme contemporani. Cobo desenvolupa les diverses variacions que giren al voltant d'aquesta pregunta d'una manera gairebé visceral, en la qual els postulats filosòfics i les referències bibliogràfiques es barregen amb el seu característic sacseig a qui l'escolta o, en aquest cas, el llegeix.

Creure que es creu

"La modernitat no sap què fer-ne, de l'alteritat de Déu. Ni tan sols és capaç de pensar-la. Pot ser que, com a homes i dones moderns, siguem impermeables a l'extrema alteritat de Déu. Potser el problema de la modernitat pel que fa als assumptes de Déu radiqui en un haver-nos cegat a la realitat d'una alteritat radical", afirma aquest pensador, per a qui la malaltia espiritual del subjecte modern respon "a la seva impotència a l'hora de donar carta de naturalesa a la invisibilitat que hi ha darrere dels ulls que ens miren". D'aquesta manera, "el llenguatge que ens permet parlar del caràcter transcendent del que és real, i de pas interioritzar-lo, ha sigut modernament proscrit com a superstició". "Ni tan sols sentim nostàlgia de Déu. Certament, això ho considerem un avenç, però no té per què ser-ho. Podria tractar-se d'un empobriment", diu.

Davant d'aquest subjecte empobrit, Cobo assenyalava que no tindria sentit preguntar-nos per la veritat de Déu si, al mateix temps, no ens preguntem per aquest subjecte capaç de Déu. En una època com l'actual, en què "és possible ser honestament cristià, perquè Déu no és dona per descomptat", l'autor posa sobre la taula la dificultat i les trampes de ser cristià sota els pressupòsits de la cosmovisió moderna, en la qual no és el mateix "creure que creure que es creu".

Josep Cobo / FRAGMENTA

“Per al subjecte modern –escriu a *Incapaces de Dios*– el món és, abans que res, un camp de possibilitats. Com si fos un enorme supermercat. En canvi, el creient se situa davant d'una única alternativa, la d'acceptar o rebutjar la crida de Déu. No sembla que el creient hi surti guanyant. Almenys perquè dona la impressió que la seva opció implica una reducció de l'escenari de la llibertat”.

Arribats a aquest punt, cal preguntar-se també per aquesta noció. Què és la llibertat? Per a Cobo, la manera d'enfrontar-nos a aquesta pregunta indica la diferència entre el subjecte modern i el creient. Per a aquest últim, la llibertat implicarà mantenir-se fidel a una interpel·lació i, seguint la imatge que proposa l'autor, lligar-se al pal de l'embarcació davant la dispersió dels cants de sirena. I avui dia, recorda, “això de lligar-se al pal no té bona premsa”.

No es tracta només de dues simples opcions entre els dos subjectes, no estem davant d'una qüestió de gustos o preferències. “No diem que un cregui i l'altre no, com quan diem que un s'inclina per estiuemar a la platja i l'altre a la muntanya”, aclareix. “No estem davant d'opcions que es trobin en el mateix pla, sinó davant de maneres incommensurables d'estar al món. És possible que el subjecte modern es decanti per la muntanya perquè s'hagi oblidat de nedar”.

Si bé sovint es considera l'obediència incondicional del creient com una disminució de la llibertat, segons Cobo el creient, “en tant que orfe de Déu, es comprèn a si mateix com a ostatge del que pateix la impietat de l'home”. Així, mentre està a l'espera de Déu, “el creient no pot deixar de donar menjar a qui passa gana”.

Prescindir del relat

Com ens proposa aquest autor, podem preguntar-nos si la manera de concebre la llibertat actualment (que, per a ell, és “la del consumidor”) és veritablement la llibertat genuïna, la que sorgeix com a resposta fidel a una interpel·lació. “La llibertat exigeix un compromís, un implicar-se del tot en la decisió –explica-. Des de l'òptica del creient, no hi ha llibertat que no es doni com a resposta a la demanda infinita que neix de l'altre com a tal. O, per dir-ho en clau teològica, un és lliure on es troba a si mateix sota la voluntat de Déu”.

En molts casos, la dicotomia que vol dilucidar Cobo no és entre el creient i el no creient, sinó entre les diferents gradacions del fet de creure sense sortir del marc cristià. Potser pugui dir-se que el subjecte de la modernitat –explica- depèn de la voluntat divina, però no podrà integrar-ho, viure-ho a flor de pell. No és casual que la majoria de creients cristians entenguin la salvació com una manera de parlar que s'hauria de poder traduir al marc conceptual del nostre temps. Pot ser que el relat cristià sigui verdader –tot i que no es tracti pròpiament d'una veritat que es confirmi apel·lant als fets observables- i que, amb tot, no podem acceptar-lo”.

És per aquesta incapacitat moderna d'acceptar sense filtres un relat antic –amb tot l'estigma que suposa avui aquesta paraula- que el cristianisme, com a tal, corre el perill de convertir-se en paròdia, carcassa o estament insubstantial. Els cristians immersos en el miratge de la modernitat no són conscients –apunta l'autor- que, al prescindir del relat mític, “difícilment podran comprendre's com els personatges d'un drama còsmic”. “Quan no podem prendre'ns seriosament el relat paradigmàtic, no hi ha manera d'interioritzar l'anunci cristià”, conclou.

Comparteix a facebook (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://ara.cat/_8e6dcf38?s=f)

Comparteix a twitter ([http://twitter.com/share?url=http%3A%2F%2Fara.cat%2F_8e6dcf38%3F%3Dt&via=AraEstils&text=Josep%](http://twitter.com/share?url=http%3A%2F%2Fara.cat%2F_8e6dcf38%3F%3Dt&via=AraEstils&text=Josep%2F_8e6dcf38)